

ŽELEZAR

JESENICE, 29. JUNIJA 1961

13. ŠTEVILKA

LETNIK III

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE

Na Poljanah je vse pripravljeno

V torek, 4. julija, se bo na Poljanah zbralo po dosedanjih ugovotivah približno 40.000 ljudi, ki bodo na veličasten način počastili Dan borca in 20-letnico vstaje jugoslovanskih narodov.

O dosedanjih pripravah na množično proslavo na Poljanah nam je povedal nekaj besed tov. Ciril Kavalari, predsednik komisije za program praznovanja na Poljanah.

Odbor za proslavo je že nekaj mesecev pripravljaval vse potrebno, tako da lahko danes trdimo, da bodo Poljane pričakale več tisočglavo množico dobro pripravljene. Na Poljanah bo velika tribuna za nastopajoče, ki bodo izvajali program, med drugim tudi »Rdečo kantato«. — Tu bo tudi velik oder za ples, dobro pa napredujejo tudi dela pri spomeniku, ki bo simboliziral zgodovinske sestanke in posvete komunistov in prvoborcev pred in med vojno.

Spomenik je sestavljen iz petih skal, ki simbolično prikazujejo sestanke aktivistov. Idejo za ta spomenik je dal ing. arh. Kobe, izdelal pa ga je ing. arh. Jocič. Pri gradnji spomenika so prispevala svoj delež vsa gradbena podjetja v našem okolju. Tudi okrasitev bo primerna, saj bodo mlajši občestvi postavljeni vse od Lesc in Bleda do Poljan, to je od vseh tistih strani, od koder bodo prihajale na slavnostni prostor kolone ljudi.

Pevski zbori in godbe že nekaj tednov pridno vadijo pesmi in še posebej delo »Rdeča kantata«, ki bo na Poljanah prvič izvajana. Pevski zbori so doslej imeli že dve skupni vaji, ena pa bo še na Po-

ljanah. Pripravljeno je tudi društvo golobarjev iz Kranja, ki bodo na dan proslave na Poljanah spustili 400 golobov — pismonoš. Ti bodo ponesli pozdrave s Poljan v razne kraje naše republike. Poleg centralnega programa bo na predvečer proslave tudi miting in pomenek s partizanskimi borci ob

tabornem ognju. Poleg tega se pripravljajo tudi člani Alpskega letalskega centra v Lescah ter organizatorji velikega partizanskega pohoda, šahisti in člani Cufarjevega gledališča z Jesenic pa bodo 4. julija popoldne izvedli živšah, ki bo za gledalce tudi zanimiv.

Bili smo in smo še borci...

Dvajset let je že preteklo, odkar je počila prva partizanska puška, dvajset let je že od takrat, ko so se jugoslovanski narodi uprli okupatorjem in njihovim pomagačem in na poziv Partije dokazali vsemu svetu, da hočejo biti na svoji zemlji sami gospodarji.

Dvajset let in še več je minilo, odkar so se tudi jeseniški proletarji začeli boriti za svoje pravice, za boljše življenje in enakopravnost. Njihova borba je ena sama velika epopeja, polna herojskih podvigov, polna nesebičnih prizadevanj in bojev, za kar so mnogi izmed njih žrtvovali največ — svoja življenja. Mnogo jih je, preveč, da bi jih lahko našli in omenili vsa njihova, danes tako pomembna dejanja, ki smo jih ohranili v svetlem spominu.

Prav pa je, da se jih še prav posebno spomnimo ob 4. juliju — Dnevu borca, ki začne novo obdobje v slavni zgodovini slovenskega in jugoslovanskega naroda, ob dnevu, ki je posvečen njim, ki so s svojo krvjo nam omogočili srečnejšo in svetlo prihodnost. — Mnogo jih je in zato je prav, da se v imenu vseh spomnimo vsaj nekaterih izmed njih, ki so se še posebej izkazali in ostali z blestečimi črkami zapisani v zgodovini našega naroda.

Polde Stražišar - prvoborec in komunist

Polde Stražišar je bil rojen 12. novembra 1902 v delavski družini na Javorniku. Že v otroških letih je občutil vso grenkobo življenja v takratni dobi in ko je bil devet let

star, je moral zaradi tega za pastirja v Preserje. Do 14. leta je pasel, dokler ga niso vzeli v uk za mesarja. Toda v poklicu, ki se ga je izučil, ni našel zaposlitve nikjer in tudi ne na Jesenicah. Končno mu je uspelo, da se je zaposlil v tovarni mesnih izdelkov na Vrhniki, vendar ne za dolgo, ker je bil vpoklican na odsluženje vojaškega roka.

Novembra 1942. leta, ko se je vrnil iz vojske, je dobil zaposlitev na Jesenicah v takratni KID, kjer je delal do okupacije. — Takoj se je vključil v podružnico SMRJ na Jesenicah in Svobodo. Aktivno je sodeloval v dramskem, pevskem in telovadnem odseku. Kot viden funkcionar in napreden delavec je bil leta 1929 aretiran zaradi prostih vaj, ki so jih vadili telovadci jeseniške Svobode na melodijo Internationale. Po vrnitvi je spet sodeloval v strokovni organizaciji delavcev, leta 1931 pa se je po zaslugi pomlajene partijske organizacije, ki je takrat razvila posebno živahno dejavnost v jeseniški Svobodi, priključil naprednemu delu jeseniških delavcev. Zaradi svojega aktivnega in naprednega dela v takratnih težkih pogojih je bil leta 1935 sprejet v partijsko organizacijo in postal 1936. leta njen sekretar. Zaradi njegove doslednosti v borbi za delavske pravice ga je delavstvo hladne valjarne, kjer je takrat delal, izvolilo za svojega zapupnika.

V stavki 1935. leta je aktivno sodeloval in se izkazal kot neizprosni borec proti izkoriščevalcem. To borbo je z drugimi sodelavci vodil tudi v prihodnjih letih. Zato je bil leta 1940 izvoljen za glavnega zapupnika KID in za predsednika de-

lavskega društva Enakost. Da bi mu preprečili delovanje, ga je takratna oblast poklicala 25. aprila 1940 na orožne vaje. V januarju 1941. leta pa je moral Polde ponovno na »orožne vaje« v Medjurječje pri Ivanjici, kjer je bilo koncentracijsko taborišče za komuniste in druge protifašistične borce.

Po vrnitvi iz Medjurčja se je Polde Stražišar takoj vključil v akcijo jeseniških komunistov pri pripravah za obrambo pred fašističnim napadom. Sodeloval je na mnogih sestankih in posvetih in je bil med najpomembnejšimi organizatorji osvobodilnega boja.

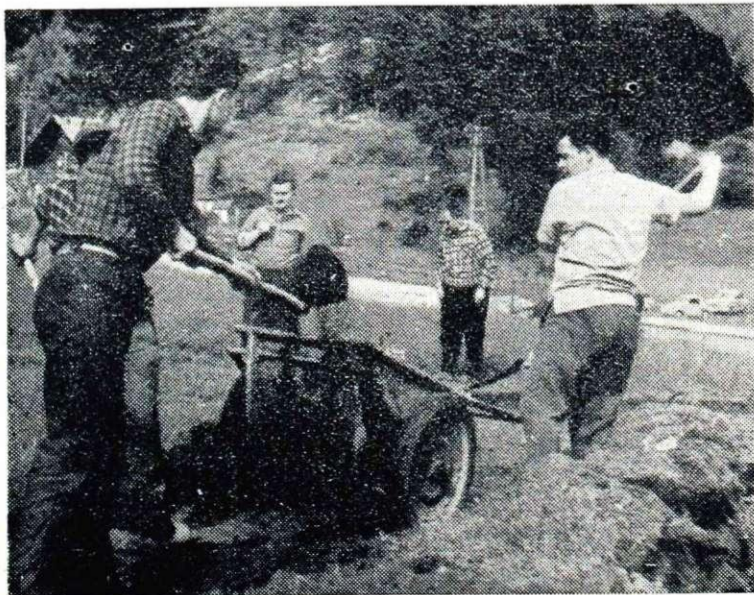
Po okupaciji Gorenjske je začel z ostalimi komunisti akcijo za zbiranje prostovoljcev, ki so se zbrali okrog njega, ko se je 22. junija 1941. leta umaknil v ilegalo. Postal je komandir jeseniške ali Cankarjeve čete in je skupaj z Jožetom Gregorčičem dne 1. avgusta 1941

govodil prvo odprto partizansko borbo z Nemci. Od tedaj dalje je sodeloval kot komandant čete v mnogih bitkah in akcijah in vodil decembrsko mobilizacijo na področju Jesenic, Javornika, Koroške Bele in Zirovnice. Zasluge Poldeta Stražišarja so neprecenljive in izredno pomembne za razmah partizanskega gibanja na Gorenjskem v letih 1941 in 1942. Zadnja njegova naloga, ki pa je ni mogel več izvršiti, je bila, da organizira Koroški bataljon. Ko se je vračal s posveta gorenjske grupe odredov na Jelovici, kjer je to nalogo dobil, so njegov štab pri počitku na Jezercih na Pokljuki iznenadili Nemci. — V spopadu sta padla komandant Gorenjskega odreda Polde Stražišar in njegov kurir Ivan Bernard.

Tako se je končala borbeni pot jeseniškega revolucionarja, borca za pravice delavcev in partizanskega prvoborca.

4. julija vsi na Poljane!

4. julija se bomo zbrali na Poljanah, da bomo počastili 20-letnico vstaje jugoslovanskih narodov

Javorniški vzdrževalci pri prostovoljnem delu na Poljanah

Zakon o razglasitvi 4. julija - Dneva borca za praznik vstaje narodov Jugoslavije

4. julij — Dan borca — kot dan, ko je leta 1941 Centralni komite Komunistične partije Jugoslavije sklenil oboroženo vstajo proti fašističnim napadalcem in okupatorjem in pozval na vstajo narode Jugoslavije, se razglasi za praznik vstaje narodov Jugoslavije in se praznuje vsako leto v vsej državi.

Praznik vstaje narodov Jugoslavije je državni praznik v smislu zakona o državnih praznikih.

Ta zakon velja takoj.

Jutri bomo volili nove samoupravne organe v ekonomskih enotah

Zbor EE je najvišji organ upravljanja v ekonomski enoti

Pri zboru ekonomske enote kot najvišjem organu upravljanja v ekonomski enoti je najvažnejše to, da ga sestavljajo vsi člani ekonomske enote. Zbor se lahko sestaja po dnevah ali po delavnicah oz. oddelkih. Predsednika zbora ekonomske enote je treba menjati vsakih šest mesecev in noben član kolektiva ne more biti predsednik zbora zaporedno dve mandatni dobi, ampak le v presledkih.

Zbor ekonomske enote na svojem sestanku lahko sklepa le v primeru, da je udeležba najmanj 30%. Ta je obvezna za prvi sklic zbora. V kolikor bi bila tudi ob drugem sklicu zbora udeležba manjša od 30%, obravnava in sklepa o določenih problemih delavski svet ekonomske enote. Zbor sprejema sklepe z dvotretjinsko večino glasov.

Predsednik zbora ni član delavskega sveta ekonomske enote, lahko pa je član višjega organa, n. pr. delavskega sveta obratov ali CDS. Vsa zasedanja morajo biti organizirana izven rednega delovnega časa dne, delavnice oz. oddelka.

V prejšnji številki časopisa Železar, ki smo jo posvetili problematiki decentralizacije organov delavskega upravljanja v železarni ter nagrajevanju smo zapisali, da bo odslej v naši železarni 30 ekonomskih enot. Nekaj dni po izidu številke pa smo zvedeli, da je bila na željo naših sodelavcev — proizvajalcev ustanovljena še ena ekonomska enota, tako da jih bomo imeli 31.

O decentralizaciji organov delavskega samoupravljanja so zelo živahno razpravljali tudi člani CDS na 16. rednem zasedanju. Iz problematike, ki je bila obravnavana na tem zasedanju, je bilo razvidno, da bomo imeli v naši železarni 20 ODS in 11 upravnih odborov. Statistični podatki kažejo, da se bo zaradi večjega števila organov samoupravljanja v naši železarni povečalo tudi število upravljalcev. Doslej smo imeli 69 članov CDS in 100 čla-

nov ODS v štirih ekonomskih enotah, tako da je bil vsak 40. član našega kolektiva tudi upravljalvec. K zgoraj naštetim članom v CDS in ODS se bodo pridružili še proizvajalci — upravljalci v obratnih delavskih svetih in upravnih odborih v novoustanovljenih ekonomskih enotah. Namesto dosedanjih 169 upravljalcev bo od jutrišnjega dne dalje upravljal našo železarno 688 proizvajalcev.

Centralni delavski svet je potrdil predlog komisije za decentralizacijo delavskega upravljanja v železarni, v katerem je rečeno, da bodo upravni odbori ekonomskih enot, kjer je stalež manjši od 100 članov kolektiva, imeli 11 članov, v obratih od 100–200 sode-

lavcev bo 17 članov ODS, od 200 do 350 staleža 23 članov ODS, od 350 do 500 članov 29 članov in od 500 do 700 staleža 35 članov ODS. Ena izjema so upravne službe, kjer je zaposlenih nad 500 članov našega kolektiva in bodo imeli le 11 članov upravnega odbora.

Decentralizacija delavskega upravljanja v naši železarni pomeni velik korak naprej. S tem bo omogočeno sodelovanje pri upravljanju večjemu številu članov kolektiva. Zaradi tega bo jutrišnji dan, ko bomo volili člane novih obratnih delavskih svetov in upravnih odborov, zapisan med najbolj važnimi dnevi v novejši zgodovini naše železarne.

Delavski svet EE in njegove pristojnosti

Delavski svet volijo vsi člani kolektiva EE po postopku, ki je odrejen za volitve DS in UO gospodarskih organizacij.

Sestav delavskega sveta je takšen, da so po možnosti zajete v njem vse dne, delavnice oziroma oddelki.

Mandatna doba delavskega sveta je eno leto.

Delavski svet na konstituantni seji izvoli svojega predsednika.

Mandatna doba predsednika delavskega sveta je eno leto.

Delavski svet sklepa ob 50 odstotni udeležbi članov DS.

Obratovodje, vodje oddelkov in delavnice niso obvezno člani delavskega sveta ekonomske enote.

Praviloma člani delavskega sveta niso obenem tudi člani višjega organa delavskega upravljanja, to je delavskih svetov obratov, CDS in UO.

Volitve v delavski svet ekonomske enote so neposredne.

Seje delavskega sveta ekonomske enote so obvezno izven rednega delovnega časa.

(Dalje na 4. str.)

Pristojnosti zbora ekonomske enote

Zbor ekonomske enote sprejema letni načrt v okviru poročev, ki jih določa CDS za celotno podjetje.

Obravnava in sprejema periodične obračune in letni obračun ekonomske enote.

Sprejema principe in merila udeležbe posameznega člana EE na ustvarjenem skladu osebnih dohodkov EE.

Potrjuje uvedbo, spremembo in ukinitvev norm.

Sprejema letni program uporabe

sredstev amortizacije za vzdrževanje, ki jih ima na razpolago EE po finančnem načrtu podjetja.

Sprejema normativ zaščitnih sredstev v okviru sredstev, ki jih odreja finančni načrt podjetja.

V primerih, da zbor sprejme program, s katerim prekorači odobrena sredstva, mora za to dobiti soglasje CDS, v nasprotnem primeru krije razliko iz sklada osebnih dohodkov EE.

Sprejema tromesečno poročilo delavskega sveta o poslovanju EE.

Obravnava in sprejema normative:

kapacitet, materiala, delovne sile.

Obravnava in potrjuje organizacijske predpise, ki urejajo sistem dela in poslovanja v EE.

Sprejema normative:

zalog, surovin, pomožnih izdelkov in polizdelkov.

Zbor ekonomske enote

V ekonomskih enotah, kjer imajo le upravni odbor ekonomske enote, ima zbor ekonomske enote poleg že navedenih pristojnosti še naslednje:

1. sklepa o odpiranju in ukinitvi delovnih mest ter o spremembah števila zaposlenih na posameznih delovnih mestih;

2. sklepa o odgovori delovnega razmerja članov EE;

3. sklepa o izločitvi iz procesa proizvodnje mezkoriščenih osnovnih sredstev in jih da na razpolago upravi osnovnih sredstev podjetja;

4. sprejema operativni načrt velikih popravil (remontov) osnovnih sredstev ekonomske enote.

Vloga in pomen delavskega sveta obratov

1. Sprejema program izkoriščanja sredstev amortizacije za zamenjavo v okviru kvote, ki jo določi CDS podjetja.

2. Obravnava predlog rekonstrukcij in novih investicij.

3. Dokončno sklepa, kadar ekonomske enote same krijejo potrebna sredstva v okviru dodeljene kvote in je rekonstrukcija ali investicija v skladu s perspektivnim načrtom podjetja.

4. Daje predlog s svojim mišljenjem v odobritev CDS, kadar je rekonstrukcija ali investicija širšega značaja.

5. Sprejema programe izkoriščanja sredstev skladov v okviru sredstev, ki mu pripadajo po pravilniku o delitvi dohodka podjetja.

6. Obvezno obravnava vse predloge, ki mu jih dajejo delavski sveti ekonomskih enot, obravnava pa jih mora že na prvi naslednji seji, obvezno pa odgovoriti najkasneje v 30 dneh od dneva prejema predloga.

7. Obravnava poslovanje in skupno problematiko ekonomskih enot v okviru svojih obratov.

16. redno zasedanje CDS

Na 16. rednem zasedanju, dne 15. 6. 1961 je CDS razpravljal o naslednjih vprašanjih: pregledali so sklepe prejšnjega zasedanja, razpravljali o poročilu upravnega odbora med 15. in 16. zasedanjem, potrdili finančni načrt 1961, potrdili pristojnosti DS, UO in zborov proizvajalcev novoustanovljenih ekonomskih enot ter pristojnosti DS obratov (sedanji ODS) in na koncu še o poročilih komisij.

1. Pri pregledu sklepov je CDS dodatno sklenil:

— sklep prejšnjega zasedanja se dopolni s tem, da se rok za pripravo razdelitve razpoložljive mase osebnih dohodkov, sestavo cenikov po bodočih organizacijskih enotah in predloga pravilnika o delitvi osebnih dohodkov podaljša do 20. t. m.

— UO je naročeno, naj ugotovi, kako poteka prostovoljno delo v tovarni tistih prisilcev stanovanj, ki so se obvezali, da bodo za gradnjo blokov na Javorniku prispevali fizično udeležbo.

— pri obračunavanju HTZ faktorja v normi za delovodje ostane in veljavi sklep zadnjega zasedanja CDS. S tem v zvezi CDS

naroča, da se obračunavanje HTZ faktorja zasleduje v dobi treh mesecev z namenom, da se bodo morebitne nepravilnosti lahko popravile.

— glede izrednega izplačila v maju CDS tolmači, da to izplačilo predstavlja delitev osebnih dohodkov po enoti izdelka, ustvarjenih v I. četrtletju letošnjega leta. CDS vztraja na stališču, da se delitev osebnih dohodkov po enoti izdelkov razširja tudi v prihodnje. Zato je vsako drugo tolmačenje napačno.

2. CDS je sprejel poročilo upravnega odbora in potrdil njegovo delo med 15. in 16. rednim zasedanjem. S tem v zvezi so bili sprejeti naslednji sklepi:

— CDS naroča UO, da za ocenitev vrednosti odpadnega materiala, ki ga podjetje prodaja preko male prodaje, določi cenice.

— na zasedanju je bil dopolnjen sklep upravnega odbora, da za material, ki ga prodajamo preko male prodaje do 10 kg v bodoče ne bo potrebno interesentom predložiti potrdil stanovanjske skupnosti oz. krajevnih odborov. Ta potrdila pa bodo še vedno po-

trebna za tiste izdelke, ki so v našem podjetju problematični, in sicer: cevi, betonsko železo, pocinkana pločevina, žica in podobno.

— zaradi odhoda tov. Janeza Čudna iz podjetja je CDS na 16. rednem zasedanju izvolil v UO tov. Martina Močnika iz energijskega oddelka.

3. Finančni načrt, kakor sta ga predlagala upravni odbor in komisija za gospodarstvo, je CDS potrdil. Dodatno k temu načrtu je CDS sklenil še naslednje:

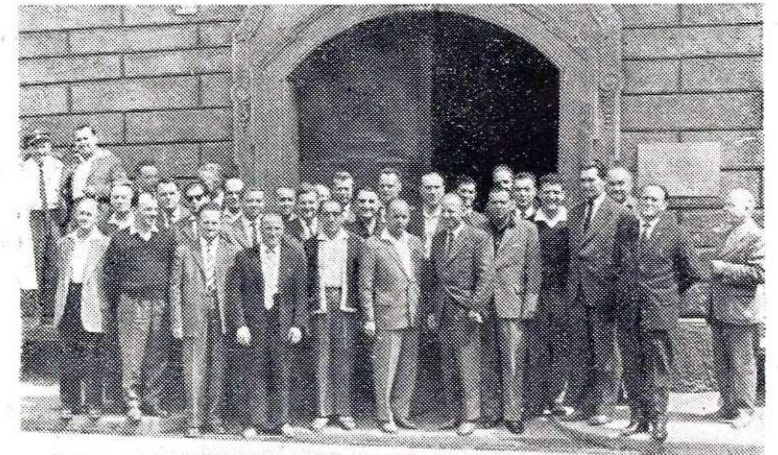
— prodajne cene plemenitim jeklom in patentirani žici se znižajo v skupni vsoti 572.603.000 din. Za morebitne spremembe cen v 117. panogi pa predvidevamo še 200 milijonov.

— uprava podjetja naj naroči ustreznim službam, da čimprej zmanjšajo zaloge rezervnih delov, predvsem nerabnih.

— uprava podjetja naj preko svojih služb zagotovi prodajo izdelkov železarne in s tem omogoči realizacijo finančnega načrta.

4. CDS je sprejel predlog decentralizacije organov delavskega samoupravljanja in potrdil pred-

27 članov delavskega sveta podjetja Böhler. Gostje so si z zanimanjem ogledali obrate naše železarne in se še posebej zanimali

loženo strukturo delitve podjetja na 31 ekonomskih enot s tem, da imajo v 20 ekonomskih enotah delavske svete in v 11 ekonomskih enotah upravne odbore. Član kolegija bo obrazložil na sindikalnem sestanku v obratu Javornik I, zakaj pomislija ni sprejela njihovega predloga, da bi imeli v tem obratu dve ekonomski enoti.

CDS je potrdil pristojnosti zborov, DS in UO ekonomskih enot ter DS obratov. Predložena struktura in pristojnosti začnejo veljati s 1. 7., do takrat pa se razpišejo volitve v te organe, pravočasno pa je treba sestaviti tudi poslovnik. Volitve bodo 30. junija 1961, CDS je že imenoval volilno komisijo in komisijo za sestavo volilnih seznamov. Potrjena struktura in pristojnosti se čimprej vnesejo v pravila podjetja in morajo biti v najkrajšem času predložena CDS v potrditev.

železarne povabili, da si ogledajo železarno v Kapfenbergu. Vabilo je bilo sprejeto.

5. Ob zaključku zasedanja je CDS razpravljal še o poročilih komisij in sklenil:

— Tovarni emaljirane posode v Celju in Prvomajski v Zagrebu, ki sta napravili vlogo, da CDS sprost poslovanje za zaključevanje z bariranimi čeki, se odgovori, da zaradi velikih dolgov s strani kupcev, ne moremo odstopati od poslovanja z bariranimi čeki.

— o rezultatih ankete o regrestih za prevoz delavcev na delo bosta razpravljali komisiji za nagrajevanje in gospodarstvo in bosta predložili ustrezno rešitev te zadeve.

— CDS potrdi predlog za prodajo osnovnih sredstev iz skladišča reparacijskega materiala na Blejski Dobravi.

Zavestne sile in njihov vpliv na gospodarski razvoj

Vrsta predpisov in ukrepov, ki jih je sprejela Zvezna ljudska skupščina, predstavlja izredno pomembne in dalekosežne ukrepe pri utrjevanju nadaljnega gospodarskega razvoja in oblikovanja socialističnih družbenih odnosov. S tem so ustvarjeni pogoji, da bo šel prihodnji razvoj družbenega, gospodarskega in političnega življenja v smeri revolucionarno-demokratskih sprememb.

Razprava na seji komiteja je potrdila, da še vedno živimo v gospodarstvu, ki je v svojih odnosih razmeroma napeto, zaradi česar se seveda v razmeroma ostrih oblikah pojavljajo problemi v sistemu delavskega samoupravljanja, v komunalnem sistemu in še drugi problemi. Zlasti dosežki našega gospodarstva v prvih mesecih letošnjega leta opozarjajo na nekatere neskladnosti in probleme, ki jim nismo posvetili dovolj pozornosti. — Zaradi tega so bili nujni v zveznem merilu določeni ukrepi, da se omejijo neskladnosti in problemi, ki vznikajo v gospodarski in negospodarski dejavnosti. Zavestne sile morajo zato mobilizacijsko delovati in pravočasno intervenirati za odpravljanje negativnih pojavov in problemov. — To je toliko pomembnejše, ker se sedaj šele pričenjajo uveljavljati instrumenti novega gospodarskega sistema. Intenzivnost popularizir-

ranja novega gospodarskega sistema in njegovih učinkov bo lahko največ prispevala k razumevanju konkretnih ukrepov, ki se bodo že letos uveljavili.

Gibanje gospodarstva v prvem tromesečju letošnjega leta narekuje ustrezne ukrepe za nadaljnji kontinuirani razvoj, kakršnega terjata gospodarski sistem in družbeni načrt.

Navajamo nekatere neskladnosti in probleme, ki zadevajo gospodarski sistem v merilu LRS:

a) Zaradi nesorazmerno višjega nivoja likvidnih sredstev, ki se formirajo zlasti neposredno v gospodarstvu (podjetja, banke), je nujno pričakovati, da bi lahko še nadalje naraščala zlasti investicijska potrošnja. Pri tem bi centralizirana sredstva ostala v glavnem na planirani ravni.

b) Ob takem formiranju likvidnih sredstev, ki omogoča nesorazmerno večjo potrošnjo, kakor jo dopušča razpoložljiva materialna osnova, pa bi bile zaradi mesta, kjer se ta likvidna sredstva oblikujejo, vendarle zastopljene nekatere naloge. Zaradi tega je potrebna družbena intervencija. Leta je zlasti potrebna v gospodarstvu, kjer moramo z višjim premiranjem stimulirati izvoz in tako pozitivno vplivati na izvrševanje predvidenih zunanje-trgovinskih

odnosov; dalje je potrebno na osnovi povečanih regresov, zlasti za mehanizacijo v kmetijstvu omogočiti potreben plasma ustrežne industrijske proizvodnje. — Hkrati pa še bolj podpreti tiste akcije v kmetijstvu, ki naj prispevajo k nadaljnjemu utrjevanju družbenega sektorja; končno je ta družbena intervencija nujna glede zbiranja dela likvidnih sredstev pri NB ali za mobilizacijo teh sredstev kot obratnih sredstev v gospodarstvu.

Vsekakor določene neskladnosti in probleme, ki zadevajo gospodarske dejavnosti, srečujemo tudi v naši komuni. Zaradi tega je nujno, da ZK skrbi za mobilizacijo socialističnih sil komune za odpravljanje problemov in pomanjkljivosti. Praksa potrjuje, da je bilo doslej obveščanje delovnih ljudi nezadovoljivo, da bi se podrobneje seznanili, kaj prinašajo novi ukrepi v gospodarstvu in kakšne politične akcije je treba izvesti. Člani ZK so dolžni mobilizirati državljane pri premagovanju morebitnih pomanjkljivosti in problemov, ki vznikajo v posameznih gospodarskih organizacijah in komuni sploh.

Le tako je mogoče zagotoviti, da se kontinuirano razvija gospodarska dejavnost in družbeno-politično življenje v naši stvarnosti.

Realizacija družbenega načrta občine Jesenice za leto 1961

Realizacija družbenega načrta občine Jesenice za leto 1961, dosežena v prvih 4 mesecih tekočega leta, to je do konca aprila 1961 je v osnovnih elementih načrta v glavnem ugodna, čeprav se že v tem obdobju pojavljajo nekatera odstopanja, ki jih načrt ni predvideval.

Ta odstopanja se nanašajo predvsem na realizacijo narodnega dohodka, ki je v prvih 4 mesecih precej nižji kot je bilo predvideno v načrtu in sicer v črni metalurgiji zaradi porasta materialnih stroškov (surovin) in amortizacije. Osnovni pokazatelji družbenega načrta kažejo v prvih 4 mesecih leta 1961 naslednje gibanje:

Iz navedenih pokazateljev je predvsem razvidno:

— da bruto produkt v skupnem znesku, kot tudi na enega zaposlenega presega predvidevanja načrta;

— da je narodni dohodek pod predvidevanjem načrta in sicer za okrog pol milijarde dinarjev, zaradi povečanih materialnih stroškov v železarni Jesenice, dočim v ostalih panogah ustrezno narašča;

— da je realizacija osebnih dohodkov vsklajena z načrtom in z gibanjem bruto produkta, vendar relativno višja od realizacije narodnega dohodka;

— da število zaposlenih v gospodarstvu ne dosega planiranega števila zaposlenih, kar se ugotavlja v vseh gospodarskih panogah;

— da produktivnost dela na enega zaposlenega računana po družbenem bruto produktu, narašča hitreje kot je to predvideno v načrtu, dočim je glede na narodni dohodek iz že obravnavanih vzrokov, zmanjšana.

Družbeni bruto produkt in narodni dohodek, realiziran po posameznih gospodarskih panogah v prvih 4 mesecih tekočega leta, kaže v odstotkih nasproti letnemu načrtu naslednje gibanje:

	družbeni bruto produkt	narodni dohodek
industrija	35.9	25.5
gradbeništvo	20.6	37.8
kmetijstvo	35.5	28.9
trgovina	32.2	42.1
gostinstvo	40.4	38.6
obrt	36.5	32.2
komunal. podj.	25.4	31.7
skupaj gospodarstvo	35.3	26.4

Realizacija družbenega bruto produkta je v večini gospodarskih panog z ozirom na načrt primerena, če upoštevamo, da večina gospodarskih panog v tem obdobju ne dosega povprečnega letnega prometa, ki v poznejšem letnem obdobju hitreje narašča. Realizacija narodnega dohodka je zaradi omenjenih vzrokov v industriji, pod predvidevanji družbenega načrta in ne moremo pričakovati izboljšanja, ker tega ne dopušča spremenjena struktura materialnih stroškov v železarni. Ostale gospodarske panoge bodo planirani narodni dohodek presegle.

Glede investicijskih vlaganj v prvih 4 mesecih tekočega leta lahko ugotovimo, da je njih dinamika predvsem v pogledu negospodarskih investicij preobširna.

Z družbenim načrtom so za leto 1961 predvidene naslednje investicije:

— v gospodarske namene (v 000 din)	2,855.700
— v negospodarske namene (v 000 din)	1,547.800
skupaj	4,403.500

Viri financiranja za gospodarske investicije še niso dokončno utr-

Spored praznovanja Dneva borca na Poljanah

1. GORENJSKI ZLET TABORNIKOV od 28. junija do 4. julija 1961

- v soboto, dne 1. julija, »Večer narodnih plesov in pesmi«;
- po programu družabni večer;
- v nedeljo izleti v okolico (Obranca, počitniški dom na Mežaklji, kjer bo kosilo).

2. ODKRITJE SPOMENIKA NA POLJANAH, 3. julija 1961

- ob 18. uri odkritje spomenika;
- promenadni koncert godbe na pihala;
- partizanski miting;
- taborni ognji okrog slavnostnega prostora.

3. DAN BORCA — 4. julij

- ob 5. uri budnica godb na pihala v vseh krajih Gorenjske, detonacije in prelet letal ALC iz Lesc;
- ob 8.30 prihod motoriziranih kolon na Poljane;
- ob 9. uri prihod »partizanskih patrol« s 100 km pohoda;
- raport partizanskih enot in motoriziranih kolon ter odlikovanje partizanskih enot;
- ob 10. uri »Internacionala« — zbor in pihalni orkester;
- slavnostni govor;
- združeni pevski zbori in pihalni orkester izvajajo prvič »Rdečo kantato«, ki jo je po tekstu Mihe Klinarja uglasbil Radovan Gobec;
- golobje — pismonoše;
- nastop ALC in Aero kluba Jesenice: padalci, modelarji itd.;
- ob 15. uri »Sah z živimi figurami«;
- družabne igre (šport, streljanje itd.);
- prosta zabava — igra kvintet bratov Avsenik.

jeni ter so še v razvoju, njih realizacija pa je odvisna od možnosti najema posojil za predvidena gospodarska vlaganja. Pričakovati pa je, da je načrt teh investicij, glede na možnosti njih financiranja, previsok.

Negospodarske investicije, ki jih predvideva družbeni načrt, so že v prvih 4 mesecih tekočega leta presegle dinamiko letnih vlaganj. Sredstva za te investicije so v glavnem že znana, ne bo pa jih možno realizirati v taki višini kot to predvideva načrt. Zato bo potrebno izvesti rebalans investicijskih vlaganj v skladu z novimi predpisi, ki določajo nekatere omejitve trošenja investicijskih sredstev.

Občinski ljudski odbor Jesenice bo izvršitev družbenega načrta za leto 1961 obravnaval na eni izmed prihodnjih sej, ko mu bo predloženo v obravnavo ustrezno gradivo v zvezi z rebalansom načrta, ki ga zahtevajo novi gospodarski predpisi.

V. Sanca

Samoupravljanje v komunalnem servisu na Jesenicah

Mehanizacija na novi cesti

Oh, kako bila je strašna pot od gimnazije do občine

Dela pri rekonstrukciji ceste na odseku od gimnazije do občinskega poslopija se vse bolj bližajo koncu. Toda kdaj bo cesta res spet sposobna za promet, je vprašanje, na katero ne ve še nihče točnega odgovora. Stevilni roki so se že zvrstili in minili, mi pa se še vedno spotikamo čez mlakuže in kamenje, še vedno bi bilo potrebno tudi v najlepšem vremenu nositi škornje, še vedno se vsak dan bojimo, da ne bi prišlo na ozki obvoznici poti do težje nesreče. Prvi maj, 17. maj, 16. junij, vse to je letos že za nami in bojimo se, da ti roki niso bili mišljeni za prihodnje leto. Oprostite tej zlobni pripombi, saj vsi vemo, da to ni res in da so nastopile nekateri težave, ki so zavrele nemoteno delo, vendar se nam vseeno vsiljuje vprašanje, zakaj se mi z deli pričelo takoj, ko je bila cesta zaprta zaradi del na podvozu. Zelim si pojasnil, saj bi tako odpadlo

precej negodovanja in slabe volje prizadetih pešcev in lastnikov kakršnegakoli vozila.

Po najnovejših vesteh, ki se širijo, bo cesta dokončana vsaj do 4. julija.

Upamo, da se bomo kmalu sprehajali po novi moderni in za pešce življenja varni asfaltirani cesti in da bo kmalu konec raznih ugibanj in pikrih pripomb na račun vseh, ki so za to gradnjo odgovorni.

ZAHVALA

Zahvaljujem se sindikalni družnici Zelezarne Jesenice, kakor tudi vsemu kolektivu energijskega oddelka — plinski generatorji za prejeto denarno pomoč v času moje bolezni.

Iskrena hvala!

Rok Erman,
tovarniški delavec

Delavski svet EE in njegove pristojnosti

(Nadaljevanje z 2. str.)

1. Za vse zadeve, ki spadajo v pristojnost zbora ekonomske enote, delavski svet EE pripravlja predloge in jih daje zboru v obravnavo in potrditev.

2. Sprejema mesečne operativne načrte ekonomske enote.

3. Sprejema mesečne obračune poslovanja ekonomske enote.

4. Sklepa o odpiranju in ukinitvi delovnih mest ter o spremembah števila zaposlenih na posameznih delovnih mestih.

5. Sklepa o odpovedih delovnega razmerja članov ekonomske enote.

6. Daje mišljenja na pritožbe članov kolektiva ekonomske enote, na odločbe obratovodje, glavnemu direktorju podjetja.

7. Soodloča pri izbiri kandidatov za razpisana delovna mesta visokokvalificiranih delavcev, predelavcev in delovodij.

Pri izbiri kandidatov obratovodja utemeljuje njihovo strokovnost.

Obratovodja izda odločbo po pooblastilu glavnega direktorja.

8. Sprejema načrt dopustov in zasleduje njegovo izvajanje.

9. Sklepa o uvedbi nadurnega dela v EE.

10. Spremlja problematiko in izvajanje zdravstvene tehnične in varnostne zaščite.

Sklepa o potrebnih merah za zmanjšanje nezgod pri delu.

11. Sklepa o izločitvi iz procesa proizvodnje neizkoriščenih osnovnih sredstev in jih da na razpolago upravi osnovnih sredstev podjetja.

12. Sprejema operativni načrt velikih popravil (remontov) osnovnih sredstev ekonomske enote.

13. Spremlja gibanje normativa zaloga, surovin, pomožnih materialov in polizdelkov.

14. Obravnava in pripravlja stališča, ki jih daje delavski svet obratov in CDS v obravnavo zborom ekonomskih enot.

15. Mesečno poroča zboru EE o svojem delovanju.

16. Ima pravico dajanja oz. odobritve izredno plačanih dopustov. Načeloma izredno plačani dopusti bremenijo tistega, ki jih je odobril.

Tudi kolektiv jeseniške pralnice in čistilnice je letos izvolil svoje samoupravne organe.

Delavski svet, ki ga sestavljajo vsi člani kolektiva, in tričlanski upravni odbor uspešno rešujeta številne probleme, ki zavirajo še večje in boljše gospodarske uspehe tega mladega podjetja. Vsako zasedanje delavskega sveta poteka ob polni udeležbi vseh članov kolektiva, ki se kot upravljalci zavečajo, da je uspeh podjetja odvisen ne le od njihovega dela na delovnem mestu, ampak tudi od aktivnega sodelovanja v upravljanju.

Delavski svet je med drugim sprejel in potrdil pravilnik o razdeljevanju osebnih dohodkov, pravila podjetja in še druge pravil-

nike ter razpravljal o predlogu pravilnika o nagrajevanju po učinku, ki ureja pravilno nagrajevanje po doseženem učinku pri delu, kar se odraža na osebnih dohodkih zaposlenih.

Z izboljšano organizacijo dela, spremenjenimi delovnimi postopki pri pranju in čiščenju je kolektiv dosegel večjo in kvalitetnejšo storilnost. Vsi ti ukrepi izboljšanja se odražajo v tem, da je v pralnici in čistilnici vedno več dela. Stevilo interesentov iz dneva v dan raste in naših uslug se poslužujejo tudi vsa podjetja občine Jesenice in okoliških krajev — Lesc in Ble. Večja storilnost pa se odraža v teži opranega perila v enem mesecu, ki je že dosegla 12.200 kilogramov.

Prav zaradi vedno večjega števila koristnikov naših uslug je delavski svet sklenil, da moramo nabaviti še dva pralna stroja in v ta namen zaprosil za kredit. S tema strojema bi lahko takoj pričeli s pranjem delovnih oblek za delavce Zelezarne Jesenice, kar nam je sedaj nemogoče s sedanjimi napravami, saj bo treba vsak dan oprati in zlikati poleg sedanjih količin perila še okrog 300 delovnih oblek.

Ko je delavski svet razpravljal o čistilnici, je ugotovil, da bo tudi v kemični čistilnici treba nabaviti dodatne likalne stroje in dokončno urediti prostore za likalnico. Kemična čistilnica je s kvalitetnim čiščenjem in likanjem zaslovela daleč izven Jesenic, mnogo pa je k temu prispevalo tudi to, da so od dane obleke očiščene že v enem tednu. Sklep delavskega sveta je bil tudi, da se nedovršeni del stavbe čimprej dogradi in da se za to delo zaprosi kredit.

Iz doseženih uspehov podjetja in predvidenega nadaljnega razvoja zaradi vedno večjih potreb lahko s gotovostjo trdimo, da sta pralnica in čistilnica za Jesenice nujno potrebni in si Jesenic brez njih ne moremo več zamisliti. Poleg tega pa je to podjetje, ki zaposluje največ žensko delovno silo in tako prispeva k reševanju tudi tega perečega problema. Zato se delovni kolektiv obrtnega podjetja »Komunalni servis« kot tudi njegovi samoupravni organi zavečajo svojih nalog in dolžnosti, ki jih bo izvršil z vso vestnostjo za kar največji uspeh in ugled podjetja.

Ivan Zen

Delo upravnega odbora ekonomske enote

V ekonomskih enotah, kjer ne bo obratnega delavskega sveta, pa se pristojnosti prenesejo takole:

Pristojnosti UO so naslednje:

1. Za vse zadeve, ki spadajo v pristojnost zbora ekonomske enote UO ekonomske enote pripravlja predloge in jih daje zboru v potrditev.

2. Sprejema mesečne operativne načrte ekonomske enote.

3. Sprejema mesečne obračune poslovanja ekonomske enote.

4. Daje mišljenja in pritožbe članov kolektiva EE na odločbe obratovodje glavnemu direktorju podjetja.

5. Soodloča pri izbiri kandidatov za razpisana delovna mesta visokokvalificiranih delavcev, predelavcev in delovodij.

Pri izbiri kandidatov obratovodja utemeljuje njihovo strokovnost. Obratovodja izda odločbo po pooblastilu glavnega direktorja.

6. Sprejema načrt dopustov in zasleduje njegovo izvajanje.

7. Sklepa o uvedbi nadurnega dela v ekonomski enoti.

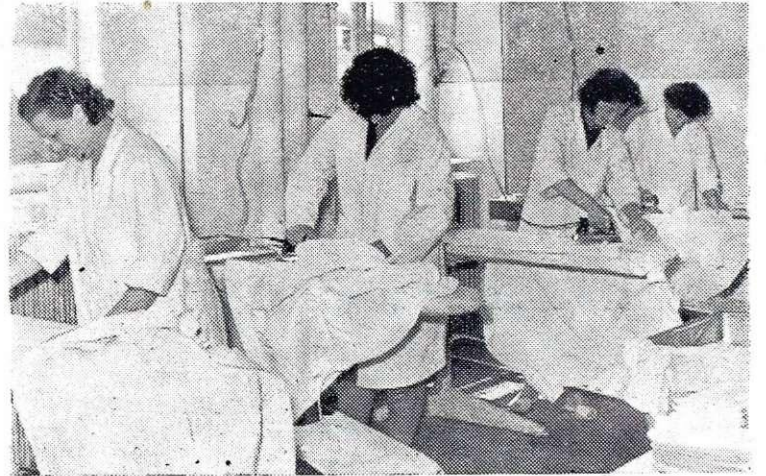
8. Spremlja problematiko in izvajanje zdravstveno tehnične ter varnostne zaščite.

9. Spremlja gibanje normativa, zaloga, surovin, pomožnih materialov in polizdelkov.

10. Obravnava in pripravlja stališča, ki jih daje delavski svet obratov in CDS v obravnavo zborom ekonomskih enot.

11. Mesečno poroča zboru ekonomske enote o svojem delovanju.

12. Ima pravico dajanja oziroma odobritve izredno plačanih dopustov. Načeloma izredno plačani dopusti bremenijo tistega, ki jih je odobril.

Likalnico bodo modernizirali z novimi stroji

ZADNJA STRAN IZ KNJIGE

Bilo je avgusta 1942.

»Ugaslo ognjišče, nikjer straže... Le kam so se umaknili naši Gorjanci? Pa se menda niso naveličali logorja!« je Polde glasno razmišljal in ogledoval skrito partizansko taborišče. Cudil se je, da so ga Gorjanci zapustili, ko je bilo tako varno. »Čudno! Kdo bi lezel v te skale!«

Sonce je vedno bolj pripekalo in se je že davno odtrgalo od Stola. Vročina je žgala. Na nebu ni bilo skoro nobenega oblaka le nekaj mrenasti ovč se je paslo po nebu nad Jelovico. Verjetno še dolgo ne bo deževalo.

Francetov obraz je bil utrjen. Poteze na njem so pričale, da že dolgo ni spal. Obrnil se je k Poldetu in spregovoril: »Polde, kaj ko bi malo počili? Od treh smo že na nogah, utrujeni smo že vsi. Po sebi vidim, da nič več ne zmorem. Težka je naša intendantska, morda težja od tvoje komandantske dolžnosti...«

Polde je nekoliko pomišljal, nato pa je pagledal še Iztoka in kurirja Ivana. Tudi ta dva sta bila videti utrujena in sam ni bil dosti boljši. Zato se Francetovemu predlogu ni upiral. »Pa naj bo«, je dejal, nato je pomišljal na morebitno sovražno nevarnost, a je to misel takoj zavrgel: »Le kdo bi se povzpел na Jezerca? Kar vlezimo se! Pod Stol je še daleč.«

Legli so in Polde je nadaljeval, kar mu je bilo pri srcu, in kar jih je čakalo v bodoče. Bolela ga je smrt talcev v Mostah pri Zirovnici. »Maščevati jih moramo,« nato pa je z mislimi preskočil zopet na počitek, ki se je po dolgotrajni hoji tako zelo prilegel. Spomnil se je, da ima Iztok še sir.

»Dobro bi bilo, da bi malo jedli. Iztok, ti imaš menda še malo sira. Daj, nareži ga, da ne bomo lačni zaspali.«

Iztok je narezal sir in ga ponudil ostalim. France je že skoro spal. Ko mu je Iztok ponudil sir, se je vzdramil in z ostalimi zaužil borni zaloga hrane. Med jedjo se je razpletel kratek pogovor o daljnjih bodočih dneh, ki ga je narekovalo hrepenenje. Zaključil ga je France: »Da bi že bila kmalu svoboda! En sam dan bi jo rad užival!«

Nastala je tihota in utrujeni tovariši so zaspali.

Sonce je žgalo in se odbijalo od skal visoko pod Triglavom, v kotlini Jezere pa so spali štirje partizani in mir je vladal okrog njih. Le kaka žuželka je pribrenčala, se katerega dotaknila in takoj odbrenčala kot da bi vedela, da so speči potrebni počitka.

Toda ta mir je bil le navidezen...

Svabi so že dalj časa zasledovali Gorjansko četo. Njene akcije na bohinjski progji so jih vznemirjale in jih ovirale pri njihovih načrtih. Prehajali so že skoro vso Jelovico, toda čete ni bilo nikjer. Poizkusili so zato tudi pod Triglavom. Neki podlež jim je izdal partizansko taborišče. Kljub temu pa tudi tu niso našli čete. V taborišču so spali le štirje.

»Bolje ti, kot mič,« so menili Svabi. Počasi in prihuljeno so se zelenci plazili v kotanjo. Niti kurir Ivan jih ni slišal. Vse je zajemal globok spanec in niti slutili niso, da se bodo čez nekaj časa zadnjikrat prebudili.

Počasi in neslišno se je zozeval nemški obroč. Dosedanje ne-uspele hajke so jih podžigale, da bi zajeli vsaj te štiri speče partizane. Niso vedeli, da obkoljujejo štab Gorenjskega odreda, ki so ga sestavljali Polde Stražišar, France Potočnik, Ernest Zajder-Iztok in kurir Ivan Bernard.

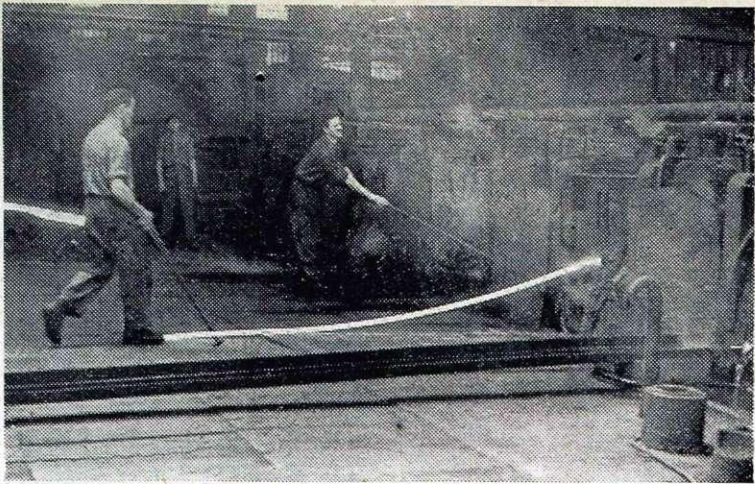
Minute so tekle. Nemcem se ni preveč mudilo. Radi bi se nekoliko poigrali s spečimi in nič hudega slutječimi partizani.

Ko so se naveličali tega igračkarija so vrgli prvo bombo.

Pričelo se je.

Partizani so se v trenutku prebudili. Polde se je takoj zavedel, da se bliža konec, da bo treba umreti in s smrtjo potrditi tisto, za kar se je boril vse življenje. Bliskovito je v mislih preletel svojo težko preteklost. Se enkrat je v dimu videl Jesenice, ženo, tovarno, še enkrat je doživljal vse boje jeseniškega proletarca. Vse je bilo kot blisk in kot blisk so se mu ponovile vse dosedanje borbe. Ta hip se je spomnil, da ima še važno pošto. To mu je preokrenilo misli: »Pošte ne smejo dobiti! V tem pismu so zadnja Jožetova naročila!« Zmečkal je pismo v kroglico, jo potisnil v usta in pojedel.

Nato je med treskanjem bomb in sikanjem rafalov omahnil. Ni se več dvignil. Nemci so pritekli k njemu. Bil je mrtev. Po našitkih

Javorniški valjavci pri delu

Zakaj centralizacija vzdrževalne službe

Ravno v času, ko se delavsko samoupravljanje decentralizira, se je pristopilo k izvajanju že več let stare zamisli o centralizaciji vzdrževalne službe v železarni. — Eden izmed razlogov za centralizacijo te službe je bil vsekakor ta, da vzdrževalci po obratih niso dovolj zaposleni in da bodo s tem, ko bodo priključeni centralnim vzdrževalnim obratom, bolje izkoriščeni. Verjetno ta trditev za nekatere obrate velja, kar pa nedvomno ne drži za našo delavnico, to je za transportni oddelek. Rad bi navedel nekaj vzrokov, zaradi katerih se obratovodstvo kot tudi sindikalna organizacija in zaposleni v delavnici ne strinjajo s to priključitvijo. Delavnica ima predvsem značaj dežurnega vzdrževanja, ki ga bo v obratu v prihodnje vedno več. Zato sta v delavnici zaposlena dva mehanika in dva ključavničarja. S to posado se vršijo vsa tekoča popravila na dvigalih, transportnih trakovih, viličarjih, grabilcih itd. Trije zaposleni v delavnici obvladajo upravljanje z vsemi stroji na transportu in se jih v nujnih primerih lahko zaposli za kak dan tudi kot vozače dvigala ali viličarja. Nedvomno s priključitvijo ta kombinacija odpade. Sedanje osebje vzdrževalne delavnice je rekrutirano iz strojnega parka. — Kolikor ni, so opravili izpite za strojnike dvigal. Tak vzdrževalec, ki obvlada naša motorna dvigala in viličarje tudi v upravljanju, je vsekakor najboljši.

Centralni vzdrževalni obrati do sedaj še nimajo delavnice, ki bi se ukvarjala s popravili oziroma generalnimi popravili eksplozivnih motorjev, zato smo tudi prepričani, da s priključitvijo strokovni nadzor nad temi deli ne bo boljši kot do sedaj. Če pa bo tudi v prihodnje ostal isti stalež stalno v delavnici, za njihovo delo pa bo odgovoren nekdo, ki bo vsak dan enkrat ali dvakrat prišel pogledat, kaj delajo, potem lahko rečemo, da bo priključitev res samo priključitev ne pa izboljšanje v organizaciji dela.

Knjižigovodsko izračunana ura v naši delavnici znaša 324 din, v mehanični delavnici pa okoli 420 din, to se pravi, da bo naš obrat oziroma ekonomska enota za enako vzdrževanje kot do sedaj plačala precej več, in to samo zaradi tega, ker bodo spadali vzdrževalci pod centralno vzdrževanje. Menimo, da se bodoči upravni odbor in zbor proizvajalcev ekonomske enote s tem ne bosta strinjala, predvsem zato, ker bodo tudi osebni dohodki vezani na višino stroškov v obratu. Prvotni sklep ODS je, da se s priključevanjem obratnih vzdrževalcev prične polagoma, in smo začudeni nad nenadnim sklepom, da se tudi transportni vzdrževalci priključijo centralnemu vzdrževanju. Menimo, da to ni pravilno. O tem naj bi vsekakor odločil le zbor proizvajalcev nove ekonomske enote.

Nemajhna težava bo tudi pri manipulaciji z materialnimi čeki, nakaznicami, naročili itd. S pisanim naročilnic ne bo obremenjen samo naš obrat, temveč vzporedno s tem tudi OZOD, obračunovalci, knjižigovodje itd., kar pa ima lahko za posledico povečanje tega aparata in seveda tudi zvišanje cen različnih uslug.

Skupno mišljenje v našem obratu je, da se s priključitvijo naše delavnice počaka toliko časa, da se izvrši reorganizacija po ekonomskih enotah in da le-te potem prinesejo dokončne zaključke in odločitve. J. S.

SPET PRIŠEL JE ČAS DOPUSTOV

V nedeljo 28. maja zvečer je odpotovala v naš camping v Kaštelu Lukšiču prva skupina dopustnikov. Med njimi smo bili tudi tisti, ki nas je poslala naša obratna ambulanta na okrevanje. Naslednjega dne ob 11. uri dopoldne nas je v Splitu sprejel letošnji upravnik tov. Arh. Po polurni vožnji z

Omenim naj še nekatere pomanjkljivosti, ki sem jih opazil in ki bi se lahko po mojem mnenju z malimi stroški izboljšale. Tako se mi ne zdi prav, da se pri poškodbah rekvizitov zaračunava odškodnina. Mogoče bi bilo bolje, če bi se za uporabo le-teh zaračunavala nekakšna obrabnina vsako-

kar najbolj ugodno in prepričan sem, da se nihče ne more pritoževati, posebno če se zaveda, da na oddihu ni bil sam in da se morajo posamezniki podrediti večini.

To so vtisi z mojega dopusta ob morju, kjer sem se počutil res dobro in si nabral dovolj novih moči za svoje nadaljnje delo v železarni. Škoda je le, da je vse skupaj minilo prehitro, posebno meni, saj sem bil letos prvič na morju.

Janez Novak

Jeseniški godbeniki v Novi Gorici

Nova Gorica je bila 11. junija prizorišče republiške revije pihalnih orkestrrov in godb na pihala, ki se je je udeležil tudi pihalni orkester z Jesenic.

Revija, na kateri je sodelovalo 17 ansamblov te glasbene zvrsti iz vse Slovenije, je bila v dvorani kina »Soča« v Novi Gorici. Prvotno je bilo predvideno, da bo na prostem, v parku Edvarda Rusjana, toda zaradi slabega vremena v jutranjih urah so jo izvedli v dvorani. Zanimanje za revijo je bilo med občinstvom veliko, kar so dokazali številni obiskovalci, ki so zasedli ne le dvorano, ampak tudi vsa okna in vrata. Kvaliteta nastopajočih ansamblov je bila zelo različna, kot so bili različni tudi sestavi, s katerimi so se posamezni ansambli na tej reviji predstavili.

Jeseniški pihalni orkester je pred goriškim občinstvom in strokovno komisijo izvajal dve uspešni skladbi, in sicer: Winklerjevo »Napolitansko serenado« in »Romano« romunskega skladatelja Norbistratha. Obe skladbi sta bili tudi na Jesenicah že izvedeni in (Dalje na 7. str.)

Prvi letošnji gosti campinga v Kaštelu Lukšiču

avtobusom smo prispeli na mesto, kjer so nas že čakale lične in lepo urejene weekend hišice z udobnimi ležišči, ki so letos mnogo mehkejša kot lani.

Cprav smo bili utrujeni od dolge vožnje, smo z velikim tekotom »pospravili« prvovrstno, izdatno in okusno pripravljeno kosilo. Postreženi smo bili hitro, za kar gre hvala vsemu osebju, ki je nenehno skrbelo, da smo se počutili kar najbolje. Manjkalo ni tudi dobre kapljice, saj je bil bife vedno dobro založen z različnimi alkoholnimi in brezalkoholnimi pijačami. Toda tudi zabave je bilo dovolj. Razni športni rekviziti — od šaha, žog za odbojko, nogomet in badmintona pa do igralnih kart so bili stalno v uporabi. Poleg tega sta letos v campingu tudi dva radijska sprejemnika in gramofon, ki skrbi za glasbo »po želji«.

Le vreme nam ni bilo preveč naklonjeno. Bilo je precej deževnih dni, v katerih smo bili le redki kljub temu v vodi, ki je bila prav prijetna. Cprav je plaža prodnata, je primerna za neplavače in za tiste, ki želijo skakati v vodo, kar jim omogoča pomol za pristajanje čolnov.

Med oddihom smo si s krajšimi izleti ogledali več znamenitosti v najbližji okolici, in sicer: Dioklecijanovo palačo v Splitu, zoološki vrt na Marjanu, splitski akvarij z izrednimi primerki rib in drugih morskih »prebivalcev«, znameniti Trogir in seveda tudi nekaj drugih kaštelov.

Hrana v Kaštelu Lukšiču je okusna

Nekaj o problemih v tehniško izboljševalni dejavnosti

Vsak, ki živi od svojega dela kot upravljavec proizvodnega stroja, kot vodja večjega števila upravljavcev stroja, kot operativni vodja večjih skupin, oddelkov in podobno, često v svoji dolgoletni praksi naletí na tehniške probleme, s katerimi ni zadovoljen. To doživijo posebno tisti člani kolektiva, ki znajo misliti o svojem delu ne samo v času dela, temveč tudi v času svoje prostosti. Takih sodelavcev ima naš kolektiv mnogo. Ni redkost, da se dogaja v zabavnem krogu, ko nekdo prekine pogovor o delu z besedami »pusti tovarno, sedaj smo v družbi«.

Kdor tako živi s svojim delom, bo kmalu ugotovil pomanjkljivosti stroja, celotnega delovnega procesa v manjšem ali večjem obsegu. Pomanjkljivosti se pokažejo v prevelikem fizičnem naporu, nepraktičnosti delovanja stroja, slabši proizvodnosti, kvaliteti, izplenu in podobno. Tako ostro opazovan proces, odkrije mnogo pomanjkljivosti, ki jih je v zastarelem podjetju dovolj.

Upravljavcu, ki tako gleda problem iz tehniške ali organizacijske strani, pri tem misli »zakaj bi ne bilo bolje« se porodi ideja. Ideja pa je poglaviti del vse iznajdateljske ali racionalizacijske dejavnosti. Ideje so ustvarile današnjo razvito stopnjo industrije v svetu. Kdor nima idej ali možnosti proizvodnje po lastnih idejah, se mora posluževati tujih idej in proizvodov. Le-te pa so česte silno drage v obliki tujih licenc in proizvodov.

Zaradi tega so v današnjem družbenem sistemu izvirne in do sedaj neznane ideje zaščitene. — Vendar sama ideja še ne reši celotnega tehniškega problema. Vsako iznajdbo ali tehnično izboljšavo delimo v naslednje faze:

1. Ideja iznajdbe ali tehniške izboljšave.
2. Izdelava načrtov.
3. Tehniški opis.
4. Rentabilitetni izračun.
5. Izdelava prototipa.
6. Prodaja patenta ali nagrada za tehniško izboljšavo.

Tu pa običajno naletimo na drug problem. Za idejo pridejo navadno težave pri 2. — 6. točki omenjenih faz. Od ideje do prodaje ali nagrade je zelo dolga in težavna pot. Če uspe ena faza, spodleti zelo rada druga ali zadnja, najraje pa šesta. Kdor obvlada vse faze in če je ideja dobra oziroma izvedljiva, tudi uspeh ne izostane.

Železarna ima močan kader avtorjev, ki so dali dobre ideje. Nekateri se odlikujejo s številnimi predlogi. Mnogo jih je, ki imajo dobre zamisli. Vendar jim običajno zastavi pot nadaljnje delo načrtovanja, opisa, predvsem pa izračuna rentabilnosti. Na ta način ostanejo mnoge ideje mrtve. Nekateri se sramujejo prositi oz. zahtevati pomoči od nadrejenih. Smatram za potrebno, da v imenu Društva iznajdateljev in avtorjev tehniških izboljšav, opozorim vse člane društva kakor tudi nečlane, ki imajo smisel za ustvarjalnost z dobrimi, izvedljivimi idejami, da se obračajo za pomoč na svoja obratovodstva. Obratovodstva so dolžna, da sprejemajo vsako idejo in jo razvijejo v vseh fazah. Avtor pa je dolžan, da poda zamisel tehniške izboljšave čim obširneje, kolikor pač more oziroma mu dopušča znanje in praksa.

Jasno je, da bodo danes, ko prehajamo na nove ekonomske enote, obratovodstva in kolektivi navdušeno pozdravili vsakega avtorja dobre tehniške izboljšave. — Vsaka izboljšava se bo odražala v ekonomiki dotičnega obrata, kar bo vsekakor v korist vsej ekonomski enoti, predvsem pa avtorja.

Znano je, da obratovodstva nudijo pomoč avtorjem. Vendar naša komisija Društva iznajdateljev in avtorjev tehničnih izboljšav, ki ocenjuje predloge in tako pomaga komisiji železarne, ugotavlja, da so rentabilitetni izračuni posameznih predlogov le približni, površni in celo netočni. — V nekaterih predlogih so navedeni prihranki pretirani, v nekaterih pa celo prenizki. To povzroča težave komisiji našega društva — predvsem pa komisiji železarne, ki določa premijo oziroma nagrado na podlagi rentabilitetnega izračuna. To se pravi, če je ideja dobra in da obratovodstva sodelujejo z avtorjem, ni problema v obdelavi predloga po posameznih fazah, temveč samo v rentabilitetnem izračunu. Iz tega sledi, da bomo morali s skupnimi močmi posvetiti problemu rentabilitetnega izračuna mnogo večjo pozornost.

Glede rentabilitetnega izračuna za izboljševalni predlog in s tem povezanih težav, ki nastopajo iz objektivnih razlogov, ne moremo pripisovati krivde obratnim računovodjem. — Često pomanjkljivo tehniško dokumentacijo računovodja ne more razumeti. Cetudi jo razume, nima oprijemljivih in zanesljivih podatkov. Poleg zaposlenosti računovodje s tekočim delom zahteva izračun rentabilnosti izboljševalnega predloga mnogo truda in dela. Ker pričakujemo večjo aktivnost avtorjev in porast predlogov tehniških izboljšav, bo verjetno potrebno ojačati oddelek za racionalizacijo in novatorstvo pri železarni s strokovnimi močmi, ki bodo izpolnile to nakazano vrzel.

Niko Bernard

ZAHVALA

France Mencinger spada med najstarejše pismonoše na Jesenicah. Zaradi svoje vestnosti in požrtvovalnosti je med prebivalci našega mesta in okolice zelo priljubljen in se je še posebej izkazal pred kratkim, ko je izgubljeno kuverto z akontacijo 10.000 din našel in jo takoj nato izročil moji ženi na dom. Njegova poštenost naj bo vzgled vsem ostalim, jaz pa se mu v imenu svoje žene za lepo gesto iskreno zahvaljujem.

Husein Kostić

ŽOGA JE OKROGLA

Jesenice : Kovinar 2:2

Takoj v začetku naj omenimo, da so se jeseniški nogometaši temeljito pripravljali na kvalifikacijsko tekmovalje za vstop v SCL. Trener Djuro Jovanič je moštvo pripravil na skupnem treningu 10 dni na Ravnah na Mežakli.

Zrebna komisija pri NZS je odločila, da bodo prvo tekmo naši nogometaši odigrali 18. junija z enajstotico NK Kovinar iz Maribora. V moštvo NK Kovinarja igrajo štirje nekdanji člani Branka, v zadnjem času pa so dosegli nekaj dobrih rezultatov in prvo mesto v mariborski nogometni podzvezi.

V nedeljo, 18. junija se je na igrišču Pod Mežaklo zbralo za letošnje leto rekordno število gledalcev (precej jih je bilo tudi iz Maribora) z namenom, da si ogledajo prvo srečanje med obema enajstoticama, ki se potegujeta za vstop v SCL. Priznati moramo, da so bili gostje tehnično nekoliko boljši od Jeseničanov, toda domačini so bili s svojo požrtvovalnostjo in borbenostjo popolnoma enakovredni gostom. Rezultat tekme je bil postavljen že v pr-

vem polčasu, za Jeseničane pa je bil spet uspešen Klinar, ki je dal oba gola in tako rešil točko domačemu moštvo. Razumljivo je, da so gledalci živahno komentirali dogodke na igrišču in sam rezultat tekme. Večina ljubiteljev nogometa na Jesenicah meni, da še ni vse izgubljeno, kljub temu, da zmagovalci, saj pregovor pravi, da je žoga okrogla.

Zmagovito moštvo s pokalnega srečanja

Zasluzena zmaga

Jesenice : Triglav 7:1

Za letošnjo finalno tekmo za jugoslovanski pokal v gorenskem merilu je na Jesenicah vladalo veliko zanimanje. Kakor po navadi, je bil tudi letos nasprotnik našim nogometašem NK Triglav iz Kranja. Enajstotica kranjskega Triglava že dalj časa ni bila v gosteh na igrišču Pod Mežaklo, zato so ljubitelji nogometa nestravno pričakovali srečanje dveh najboljših moštev na Gorenjskem. Kranjski nogometaši so bili vedno trd oreh še iz predvojnih let pa tudi po osvoboditvi, srečanja z njimi pa vedno zanimiva.

Tekma je bila hkrati tudi dober trening naših nogometašev, ki so

se v tistih dneh intenzivno pripravljali na kvalifikacijske tekme za vstop v SCL.

Tokrat so Jeseničani zmagali z visokim rezultatom 7:1 (2:0). Vse njihove vrste so delovale hitro in smo zato gledali lep nogomet. Gostje iz Kranja niso bili kos dobri razpoloženim Jeseničanom in resnici na ljubo povedano smo pričakovali, da se nam bodo predstavili kot ena od boljših enajstotice iz SCL. Omenimo naj še,

da je bil najboljši igralec na igrišču Lilo Klinar, ki je kar štirikrat ukanil vratarja Dagarina, dvakrat je bil uspešen Hrbar in enkrat Zupevc. Častni gol za Kranjčane je dal Krašovec. Po končani tekmi so zmagovalcem izročili pokal, nakar so ti tekli častni krog okoli igrišča. V jeseni bodo odigrali naslednjo tekmo z močnejšim nasprotnikom v republiknem merilu. Moštvo Jesenic kmalu iskreno čestitamo!

Pionirji z Javnika v Kočevskem Rogu

V počastitev 20-letnice vstaje jugoslovanskih narodov je bil pred nekaj dnevi organiziran velik pohod pionirskega odreda »20-letnice vstaje« v Kočevski Rog, kjer je bila med NOB znana postojanka: »baza 20«. Pionirski odred so sestavljale čete pionirjev iz Slovenije in so bile imenovane z imeni bivših partizanskih edinic, ki so se borile proti okupatorju že v letu 1941.

Pionirjem z Javnika in Koroške Bele čestitamo k velikemu priznanju in jim želimo pri njihovem nadaljnjem delu novih uspehov.

ZAHVALA

Ob smrti naše drage mame

ROZALIJE JANSETOVE

se najlepše zahvaljujemo vsem sedem, darovalcem cvetja in venčev in vsem, ki so jo tako številno spremljali na njeni zadnji poti in sočustvovali z nami.

Zalujoči družini Janša in Lavričev ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

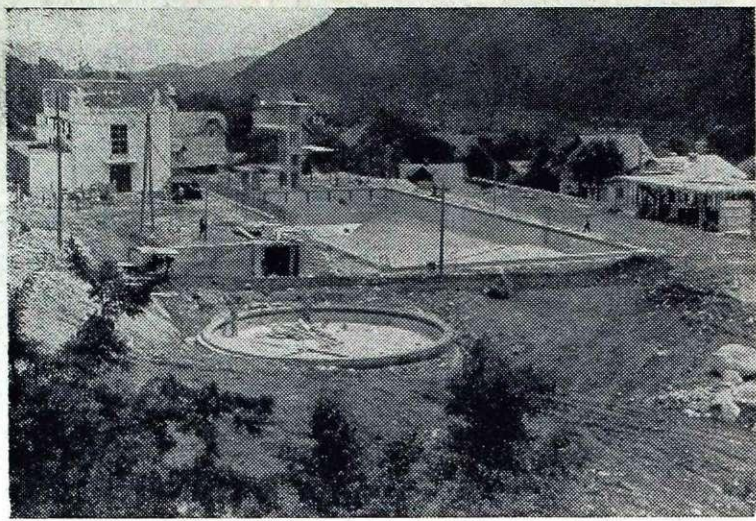
Ob nepričakovani in menadni smrti našega moža in očeta

VINKA SKUMAVCA

se toplo zahvaljujemo vsem, ki so ga spremljali na njegovi zadnji poti. Prav posebno se zahvaljujemo njegovim bivšim sodelavcem s prometnega in zdravniškega ter drugemu zdravniškemu osebju internega oddelka jeseniške bolnišnice. Iskrena hvala tudi vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za številne vence in lep cvetjetje. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Zalujoči: žena Justina, hčerka Anica, sin Vinko in ostalo sorodstvo

ZELEZAR, 14-dnevnik - Izdaja: Zelezarna Jesenice - Odgovorni urednik: Stane Tušar - Tehnični urednik: Edo Zagar - Ureja uredniški odbor: Franc Pogačnik (predsednik), inž. Avgust Karba (Gospodarska rubrika), Milan Poljak (Delavsko upravljanje), Janko Burnik (Iz naše zakonodaje), Stefan Nemeč (Življenje v naši komuni), Ivo Ščavničar (Kako koristimo prosti čas), inž. Janko Mede (Tehnična priloga), Leopold Lomovšek, Tone Jasnič, Živan Vovk in Remigij Noč (koristen) - Naslov: Uredništvo »Zelezdar« - Zelezarna Jesenice, telefon številka 304 - Tisk: »Gorenjski tisk« v Kranju

Ko bo okolica urejena in bazena napolnjena z vodo, prav gotovo ne bo manjkalo kopalcev

Plavalni šport ima na Jesenicah lepo bodočnost

Z ureditvijo kopališča na Jesenicah so se povečale možnosti za poživitev plavalnega športa. Sicer smo na Jesenicah že pred leti imeli plavalni klub, ki pa je deloval pod težkimi in neugodnimi pogoji. Zašto tudi rezultati čela niso bili najboljši.

Tovariša Slavana Berliška smo prosili, naj nam pove nekaj o perspektivi plavalnega športa na Jesenicah. Nasi prošnji se je odzval in nam povedal tole:

Vsaka bojazen za nadaljnji razvoj plavalnega športa na Jesenicah bi bila odveč. Zdaj imamo novo kopališče z olimpijskimi dimenzijami, zanimanje med mladino pa je izredno veliko. Morebitne težave bodo nastopile glede temperature vode v bazenu, kajti za trening in tekmovalje je priporočljiva temperatura 24° C.

Letos nam preostane še okoli 50 plavalnih dni, vendar ne moremo pričakovati kakih posebnih rezultatov. Za otvoritev kopalne sezone bi veljalo povabiti na Jesenice nekaj skakalcev, ki bi izvedli nekaj skokov z novega desetmeterškega stolpa. V načrtu imamo tudi plavalno šolo, ki bo razvoju

plavalnega športa mnogo koristila. Pred kratkim smo vložili prošnjo na upravni odbor Zelezarne Jesenice, da bi nam dodelili nekaj sredstev, s katerimi bi lahko krili stroške plavalnih mojstrov, ki so v poletnih mesecih, ko je plavalna sezona, nujno potrebni. V lanskem letu so plavalni mojstri potegnili iz vode 16 ljudi in jim tako rešili življenje, med njimi je bilo največ otrok. Letos bo ta problem nekoliko omiljen, ker bodo otroci lahko že koristili otroški bazen. Dela pri plavalnem bazenu in tudi stolpu za skakanje v vodo so v glavnem končana, treba bo le dokončno urediti kabine ter okolico kopališča ter prostor za bife.

Vodstvo plavalnega kluba namerava organizirati tudi tekmovalje v waterpolu, ki je zelo zanimivo in bo prav gotovo interesantno za vse ljubitelje plavalnega športa. Ob zaključku naj omenim še organizacijo medobratnih sindikalnih tekem v plavanju. Tekmovalja se bodo lahko udeležili vsi člani kolektiva Zelezarne Jesenice in bo šteto tudi v okvir celotnega tekmovalja obratov.

Pozdravljeni nergači!

Ker smo prav sedaj ustanovili 31 ekonomskih enot, so me nergači vprašali, za katero ekonomsko enoto se bom odločil jaz. Za katero? Najraje bi se odločil za tako, da bi se »malo delalo, pa veliko zaslužilo« - sem jim odgovoril. Ko sem študiral bodoče maloge teh enot, sem uvidel, da je sedaj konec z mojo pisarijo in da grem lahko na dolgo trajen odidih. Zakaj? me boste vprašali. Zakaj? Zato, ker bodo sedaj morale ekonomske enote same brez mojega »špičenja« odkrivati napake, če bodo hotele doseči uspehe tako na delovnem kot tudi na finančnem polju. Ker pa se bodo še vedno pojavljale v enotah kakšne napake, sem predlagal uredniškemu odboru, da se tudi v moji rubriki ustanovi enota. Predlog je bil sprejet in tako se je ustanovila oz. »centralizirala« nova rubrika, ki se bo glasila »Enota liinitlideset odkriva vaše napake«.

Tako boste v bodoče čitali samo še morebitne napake, ki se bodo pojavile po enotah in ne več po obratih. Preden pa se poslovim od vas in od moje rubrike »Dragi Nergači«, vam moram sporočiti še zadnje napake.

O! Prijateljsko srečanje dveh tovarišev - sem si mislil, ko sem videl šoferja avtobusa objeteja s potnikom. Na žalost pa sem spoznal, da hoče potnik šoferja odstraniti s šoferskega mesta, oziroma da hoče šofer »butniti« potnika na cesto. Seveda, jaz sem bil na strani šoferja, kar je ra-

zumljivo, ker je laže biti brez enega potnika, kot pa ves avtobus brez šoferja.

Ali si sedaj zadovoljna, ko boš spet jedla črno kavo? - je dejala mamica svoji pet let stari hčerkici. Po njenem govorjenju, po njenih lakiranih nohtih in našminkanih ustnicah sem ugotovil, da je mamica gotovo gospa in je kot taka verjetno malo predlogo spančkala in zamudila izdajo mleka. V tem primeru bi tej gospe svetoval sledeče: po mleko naj pride v zgodnjih urah, ali pa naj uslužbenka mlekarne počaka zaspančkano gospo in gre pozneje v cerkev.

Ze sem študiral, kako bi navoril po kitajsko žensko z rumenim obrazom, ki sem jo srečal pri ograji cevarne. Toda, ko sem prišel v njeno bližino, sem po kletvicah iz njenih ust ugotovil, da je Jeseničanka in da njen obraz ni naravno rumen, ampak le od gorčice, ki jo je delavec »ubrisal« preko tovarniške ograje. Zato bi opomnil teža delavca, da ima za odpadke košarice v jedilnicah, če pa že hoče metati gorčico preko ograje, naj bo še toliko dobrodušen in naj vrže zraven še klobaso!

Mogoče iz malomarnosti ali pa zaradi netočnih navodil so pozabili obvestiti štiri interesente za oddih po socialni liniji na prometnem oddelku, ki so ostali doma in namesto, da bi se namakali v Jadranskem morju, se namakajo sedaj v vrčkih piva.

Kot novinec nisem bil seznanjen z redom v jedilnici ZIS. Zato

sem bil zelo vesel kratke instruktaže o redu v tej jedilnici in sem prepričan, da bo tako uspela tudi preizobrazba nekaterih učencev, ki preprodajajo bone. Tako bi razremenili knjigovodjo ZIS-a kontrolorskega posla.

Vratar kadrovskega doma, ki sem ga tolikokrat »ošpičil« v svoji rubriki, mi je pisal pismo. Lepo me pozdravlja in obenem sporoča, da je res delal nekatere napake, za katere pa ni le on vsega kriv. Piše mi, da lahko vsak napravi kakšno napako in da tudi upravnik ni brez njih. V dokaz, da je ta trditve resnična, mi je povedal sledeč primer: Blizu kadrovskega doma sta dva frizerska salona, ki pa jih upravnik ne obiskuje, ker ga omenjeni vratar striže med delovnim časom in brez nاپitnine.

Sicer pa to ni osamljen primer, saj sem že večkrat pisal o raznih frizerskih podvigih v našem podjetju. Pred kratkim je zaradi »olepševalnega procesa« zamudil obratno konferenco tudi mojster v Javnorniku IV, ki na pol ostrizen ni mogel zapustiti frizerskega stola.

Se novica iz stolpnice! Otroci iz srednje stolpnice (menda iz VI. nadstropja) konkurirajo gasilcem. Namesto v stranišču imajo »mokre vaje« kar čez balkon.

Končal sem. Preden pa se poslovim od vas, se vsem lepo zahvaljujem za vaše dvoletno sodelovanje v moji rubriki, vse tiste, ki sem jih včasih »ošpičil« pa prosim v imenu prizadetih tožilcev oprostčenja.

Zadnji pozdrav brez nadaljnega Spica Nergač